ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2023/891

od 28. travnja 2023.

o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja koja destabiliziraju Republiku Moldovu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29.,

budući da:

(1) Europsko vijeće 23. lipnja 2022. Republici Moldovi dodijelilo je status zemlje kandidatkinje.

(2) U svojim zaključcima od 23. ožujka 2023. Europsko vijeće obvezalo se da će nastaviti pružati svu odgovarajuću potporu Republici Moldovi, među ostalim kako bi se pojačali otpornost, sigurnost, stabilnost, gospodarstvo i opskrba energijom te zemlje s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti vanjskih aktera.

(3) Sadašnje vodstvo Republike Moldove ostvarilo je važan napredak u jačanju demokracije i vladavine prava i borbi protiv korupcije te je uložilo znatne napore u provedbu koraka navedenih u mišljenju Europske komisije o njezinu zahtjevu za članstvo u EU-u.

(4) Uz nastavak provođenja svojeg ambicioznog programa reformi moldavska vlada ujedno nastoji prevladati višestruke krize i sve se više suočava s izravnim prijetnjama svojoj stabilnosti koje dolaze od unutarnjih interesnih skupina i od Rusije, koje su često u dosluhu radi ometanja zemlje na njezinu putu reformi.

(5) Unija je i dalje spremna upotrijebiti sve instrumente politika koji su joj na raspolaganju kako bi doprinijela učinkovitom izlasku iz trenutačne krize i reagirala na destabilizirajuća djelovanja koja predstavljaju ozbiljnu prijetnju demokraciji i vladavini prava u Republici Moldovi, među ostalim jačanjem provedbe tehničke pomoći i programâ izgradnje kapaciteta kako bi se poboljšala sposobnost Republike Moldove da samostalno sprječava i suzbija takva djelovanja pravosudnom i policijskom suradnjom s državama članicama.

(6) Zbog dosad najvećeg intenziteta takvih destabilizirajućih djelovanja potrebna je hitna reakcija, među ostalim imajući u vidu važnost stabilnosti Republike Moldove, zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u koja graniči s Unijom i Ukrajinom.

(7) Osobe koje ometaju ili podrivaju održavanje izbora ili pokušavaju svrgnuti ustavni poredak, među ostalim djelima nasilja, u Republici Moldovi predstavljaju prijetnju demokraciji i vladavini prava te stabilnosti i sigurnosti Republike Moldove. Napori za destabilizaciju Republike Moldove osobito su se povećali otkad je započeo agresivni rat Rusije protiv Ukrajine.

(8) Prijetnju stabilnosti, demokraciji i vladavini prava predstavljaju i osobe uključene u teške financijske povrede u vezi s javnim sredstvima i neovlašteni izvoz kapitala, u mjeri u kojoj bi mogle preuzeti kontrolu nad aktivnostima državnih tijela ili ozbiljno utjecati na takve aktivnosti. Takva djela također mogu ugroziti ustavni poredak.

(9) Napori za destabilizaciju Republike Moldove ugrožavaju stabilnost i sigurnost vanjskih granica Unije.

(10) Republika Moldova zatražila je potporu Unije protiv djelovanja koja bi mogla destabilizirati zemlju donošenjem mjera ograničavanja.

(11) U trenutačnim okolnostima trebalo bi uvesti mjere ograničavanja putovanja i zamrzavanja imovine protiv osoba koje su odgovorne za djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju suverenitet i neovisnost Republike Moldove te demokracija, vladavina prava, stabilnost ili sigurnost u Republici Moldovi, odnosno osoba koje podupiru ili provode takva djelovanja ili politike te protiv osoba, subjekata ili tijela koji su s njima povezani.

(12) Za provedbu određenih mjera potrebno je daljnje djelovanje Unije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi spriječile ulazak na svoje državno područje ili tranzit preko njega:

(a) fizičkih osoba koje su odgovorne za djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju suverenitet i neovisnost Republike Moldove ili demokracija, vladavina prava, stabilnost ili sigurnost u Republici Moldovi, odnosno fizičkih osoba koje podupiru ili provode takva djelovanja ili politike, nekima od sljedećih djelovanja:

   i. ometanjem ili podrivanjem demokratskog političkog procesa, među ostalim ometanjem ili ozbiljnim podrivanjem održavanja izbora ili pokušavanjem destabiliziranja ili svrgavanja ustavnog poretka;

   ii. planiranjem, usmjeravanjem, podupiranjem, izravnim ili neizravnim sudjelovanjem, podupiranjem ili omogućavanjem na drugi način nasilnih prosvjeda ili drugih djela nasilja; ili

   iii. teškim financijskim povredama u vezi s javnim sredstvima i neovlaštenim izvozom kapitala;

(b) fizičkih osoba povezanih s osobama uvrštenima na temelju točke (a),

kako su navedene na popisu u Prilogu.

2. Stavkom 1. ne obvezuje se državu članicu da svojim državljanima odbije ulazak na svoje državno područje.

3. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje slučajevi u kojima državu članicu obvezuje međunarodno pravo, to jest:

(a) kao državu domaćina međunarodne međuvladine organizacije;

(b) kao državu domaćina međunarodne konferencije koju su sazvali Ujedinjeni narodi ili međunarodne konferencije koja se održava pod njihovim pokroviteljstvom;

(c) multilateralni sporazum o dodijeljenim povlasticama i imunitetima; ili

(d) u okviru Ugovora o mirenju (pakt iz Laterana) iz 1929. koji su sklopile Sveta Stolica (Država Vatikanskoga Grada) i Italija.

4. Stavak 3. primjenjuje se i u slučajevima u kojima je država članica zemlja domaćin Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS).

5. Vijeće se propisno izvješćuje o svim slučajevima u kojima država članica odobrava iznimku na temelju stavaka 3. ili 4.

6. Države članice mogu odobriti izuzeća od mjera uvedenih na temelju stavka 1. ako je putovanje opravdano zbog hitne humanitarne potrebe ili radi sudjelovanja na međuvladinim sastancima ili sastancima koje promiče ili čiji je domaćin Unija ili čiji je domaćin država članica koja predsjedava OESS-om, na kojima se odvija politički dijalog kojim se izravno promiču ciljevi politike mjera ograničavanja, uključujući potporu vladavini prava, demokraciji, stabilnosti i sigurnosti Republike Moldove.

7. Države članice mogu odobriti i izuzeća od mjera uvedenih na temelju stavka 1. ako je ulazak ili tranzit potreban zbog provedbe sudskog postupka.

8. Država članica koja želi odobriti izuzeća iz stavka 6. ili 7. o tome obavješćuje Vijeće u pisanom obliku. Smatra se da je izuzeće odobreno, osim ako jedna ili više država članica uloži pisani prigovor u roku od dva radna dana od primitka obavijesti o predloženom izuzeću. Ako jedna ili više država članica uloži prigovor, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, odlučiti odobriti predloženo izuzeće.

9. U slučajevima kada na temelju stavaka 3., 4., 6., 7. i 8., država članica odobrava ulazak na svoje državno područje ili tranzit preko tog područja osobama uvrštenima na popis u Prilogu, odobrenje se ograničava na svrhu za koju je izdano osobi na koju se odnosi.

Članak 2.

1. Zamrzavaju se sva financijska sredstva i svi gospodarski izvori koji pripadaju, u vlasništvu su, u posjedu ili pod kontrolom:

(a) fizičkih osoba, subjekata ili tijela koji su odgovorni za djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju suverenitet i neovisnost Republike Moldove ili demokracija, vladavina prava, stabilnost ili sigurnost u Republici Moldovi, odnosno fizičkih osoba, subjekata ili tijela koji podupiru ili provode takva djelovanja ili politike, nekima od sljedećih djelovanja:

   i. ometanjem ili podrivanjem demokratskog političkog procesa, među ostalim ometanjem ili ozbiljnim podrivanjem održavanja izbora ili pokušajem destabiliziranja ili svrgavanja ustavnog poretka;

   ii. planiranjem, usmjeravanjem, izravnim ili neizravnim sudjelovanjem, podupiranjem ili omogućavanjem na drugi način nasilnih prosvjeda ili drugih djela nasilja; ili

   iii. teškim financijskim povredama u vezi s javnim sredstvima i neovlaštenim izvozom kapitala;

(b) fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela povezanih s osobama uvrštenima na temelju točke (a);

kako su navedeni na popisu u Prilogu.

2. Fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis u Prilogu ne stavljaju se na raspolaganje, izravno ili neizravno, niti u njihovu korist, nikakva financijska sredstva ni gospodarski izvori.

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., nadležna tijela država članica mogu odobriti oslobađanje određenih zamrznutih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora ili stavljanje na raspolaganje određenih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora pod uvjetima koje smatraju primjerenima, nakon što su utvrdila da su dotična financijska sredstva ili gospodarski izvori:

(a) potrebni za zadovoljenje osnovnih potreba osoba uvrštenih na popis u Prilogu i njihovih uzdržavanih članova obitelji, uključujući plaćanja za hranu, najamninu ili otplatu hipoteke, lijekove i liječenje, poreze, premije osiguranja i naknade za javne komunalne usluge;

(b) namijenjeni isključivo plaćanju opravdanih honorara i naknadi troškova povezanih s pružanjem pravnih usluga;

(c) namijenjeni isključivo plaćanju pristojbi ili davanja za usluge rutinskog čuvanja zamrznutih financijskih sredstva ili gospodarskih izvora ili upravljanja njima;

(d) potrebni za izvanredne troškove, pod uvjetom da je nadležno tijelo najmanje dva tjedna prije odobrenja obavijestilo nadležna tijela drugih država članica i Komisiju o razlozima na temelju kojih smatra da bi trebalo izdati određeno odobrenje; ili

(e) namijenjeni za uplatu na račun ili za isplatu s računa diplomatske misije, konzularnog ureda ili međunarodne organizacije koji uživaju imunitet u skladu s međunarodnim pravom, u mjeri u kojoj su takva plaćanja namijenjena za upotrebu u službene svrhe diplomatske misije, konzularnog ureda ili međunarodne organizacije.

Dotična država članica izvješćuje druge države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju ovog stavka.

4. Odstupajući od stavka 1., nadležna tijela države članice mogu odobriti oslobađanje određenih zamrznutih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) financijska sredstva ili gospodarski izvori predmet su arbitražne odluke donesene prije datuma na koji su osoba, subjekt ili tijelo iz stavka 1. uvršteni na popis iz Priloga ili sudske ili upravne odluke donesene u Uniji, ili sudske odluke izvršive u dotičnoj državi članici, prije ili poslije tog datuma;

(b) financijska sredstva ili gospodarski izvori koristit će se isključivo za podmirivanje potraživanja koja su osigurana takvom odlukom ili priznata kao valjana u takvoj odluci, a u granicama utvrđenim primjenjivim zakonima i propisima kojima se uređuju prava osoba s takvim potraživanjima;

(c) odluka nije u korist fizičke ili pravne osobe, subjekta ili tijela uvrštenih na popis u Prilogu; i

(d) priznavanje odluke nije u suprotnosti s javnim poretkom dotične države članice.

Dotična država članica u roku od dva tjedna od odobrenja izvješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju ovog stavka.

5. Stavkom 1. ne sprečava se fizička ili pravna osobu, subjekt ili tijelo uvršteni na popis da izvrše plaćanja dospjela na temelju ugovora sklopljenog prije datuma na koji su takva fizička ili pravna osoba, subjekt ili tijelo uvršteni na popis u Prilogu, pod uvjetom da je dotična država članica utvrdila da plaćanje ne primaju, izravno ili neizravno, fizička ili pravna osoba, subjekt ili tijelo iz stavka 1.

6. Stavak 2. ne primjenjuje se na priljev na zamrznute račune:

(a) kamata ili drugih prihoda po tim računima;

(b) plaćanja koja dospijevaju na temelju ugovora, sporazuma ili obveza koji su sklopljeni ili nastali prije datuma od kojeg ti računi podliježu mjerama predviđenima u stavcima 1. i 2.; ili

(c) plaćanja koja dospijevaju na temelju sudskih, upravnih ili arbitražnih odluka donesenih u Uniji ili izvršivih u dotičnoj državi članici,

pod uvjetom da takve kamate, drugi prihodi i plaćanja i dalje podliježu mjerama predviđenima u stavku 1.

7. Zabrana iz stavka 2. ne primjenjuju se na organizacije i agencije koje Unija ocjenjuje na temelju stupova i s kojima je Unija potpisala okvirni sporazum o financijskom partnerstvu na temelju kojeg organizacije i agencije djeluju kao humanitarni partneri Unije, pod uvjetom da je osiguranje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora iz stavka 2. potrebno za isključivo humanitarne svrhe u Republici Moldovi.

8. U slučajevima koji nisu obuhvaćeni stavkom 7., i odstupajući od stavaka 1. i 2., nadležna tijela države članice mogu izdati posebna ili opća odobrenja, pod općim ili posebnim uvjetima koje smatraju primjerenima, za oslobađanje određenih zamrznutih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora odnosno stavljanje na raspolaganje određenih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora pod uvjetom da je osiguravanje takvih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora potrebno za isključivo humanitarne svrhe u Republici Moldovi.

Članak 3.

1. Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog države članice ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”), odlučuje o uspostavi i izmjeni popisa iz Priloga.

2. Vijeće svoju odluku iz stavka 1., uključujući razloge za uvrštavanje na popis, priopćuje dotičnoj fizičkoj ili pravnoj osobi, subjektu ili tijelu izravno, ako je adresa poznata, ili objavom obavijesti, čime se toj osobi, subjektu ili tijelu daje mogućnost očitovanja.

3. Ako se očitovanje podnese ili se predoče novi važni dokazi, Vijeće preispituje odluku iz stavka 1. i u skladu s tim izvješćuje dotičnu osobu, subjekt ili tijelo.

Članak 4.

1. U Prilogu se navode razlozi za uvrštenje na popis fizičkih i pravnih osoba, subjekata i tijela iz članaka 1. i 2.

2. Prilog sadržava informacije potrebne za identifikaciju dotičnih fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela, ako su te informacije dostupne. U pogledu fizičkih osoba, takve informacije mogu uključivati: imena i pseudonime; datum i mjesto rođenja; državljanstvo; broj putovnice i osobne iskaznice; spol; adresu, ako je poznata; i funkciju ili zanimanje. U pogledu pravnih osoba, subjekata ili tijela, takve informacije mogu uključivati: nazive; mjesto i datum registracije; broj upisa u registar; i mjesto poslovanja.

Članak 5.

1. Vijeće i Visoki predstavnik mogu obrađivati osobne podatke radi izvršavanja svojih zadaća na temelju ove Odluke, a osobito:

(a) kad je riječ o Vijeću, prilikom pripreme i izrade izmjena Priloga;

(b) kad je riječ o Visokom predstavniku, prilikom pripreme izmjena Priloga.

2. Vijeće i Visoki predstavnik mogu, kada je to primjenjivo, obrađivati relevantne podatke u vezi s kaznenim djelima koja su počinile fizičke osobe uvrštene na popis, osuđujućim presudama u kaznenim stvarima ili sigurnosnim mjerama koje se odnose na te osobe samo u onoj mjeri u kojoj je takva obrada potrebna za izradu Priloga.

3. Za potrebe ove Odluke Vijeće i Visoki predstavnik određuju se kao „voditelji obrade" u smislu članka 3. točke 8. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) kako bi se osiguralo da dotične fizičke osobe mogu ostvarivati svoja prava na temelju Uredbe (EU) 2018/1725.

Članak 6.

Ne udovoljava se nijednom zahtjevu u vezi s bilo kojim ugovorom ili transakcijom na čije su izvršenje izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično, utjecale mjere uvedene ovom Odlukom, uključujući zahtjeve za odštetu ili bilo koje druge zahtjeve te vrste, primjerice zahtjev za naknadu štete ili zahtjev na temelju jamstva, posebno zahtjev za produljenje ili plaćanje obveznice, jamstva ili odštete, osobito financijskog jamstva ili financijske odštete, u bilo kojem obliku, ako ga podnesu:

(a) fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela uvršteni na popis u Prilogu;

(b) bilo koje fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela koji djeluju putem jedne od osoba, subjekata ili tijela iz točke (a) ili u njihovo ime.

Članak 7.

Kako bi učinak mjera utvrđenih u ovoj Odluci bio što veći, Unija potiče treće države da donesu mjere ograničavanja slične onima predviđenima u ovoj Odluci.

Članak 8.

Ova Odluka primjenjuje se do 29. travnja 2024.

Ova Odluka redovito se preispituje. Prema potrebi se obnavlja ili mijenja ako Vijeće smatra da njezini ciljevi nisu ispunjeni.

([1]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39).

Pri preispitivanju mjera ograničavanja poduzetih na temelju članka 1. stavka 1. točke (a) podtočke iii. i članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke iii., Vijeće prema potrebi uzima u obzir je li protiv dotičnih osoba pokrenut sudski postupak u vezi s ponašanjem zbog kojeg su uvrštene na popis.

Članak 9.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. travnja 2023.

Za Vijeće
Predsjednica
J. ROSWALL

PRILOG

Popis fizičkih i pravnih osoba, subjekata i tijela iz članaka 1. i 2.

[…]